

Okrugli stol

Izazovi uključivanja građana u oblikovanje javnih politika

UDK 35.072.7(047)

U Hrvatskom je saboru 13. lipnja 2011. u organizaciji Ureda za udruge hrvatske Vlade te Veleposlanstva SAD-a održan okrugli stol *Izazovi uključivanja građana u oblikovanje javnih politika*. Svrha okruglog stola bila je raspraviti o mogućnostima uključivanja građana i javnosti općenito, posebno organizacija privatnog i civilnog sektora, u proces oblikovanja javnih politika. Normativni i strateški okvir za to čine Kodeks savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata te prateće Smjernice za primjenu Kodeksa,¹ Strategija suzbijanja korupcije (NN 75/08) koja kao načelo predviđa suradnju s civilnim društvom te orijentacija reforme državne uprave na bolju suradnju uprave i civilnog društva.

Sudjelovalo je više desetaka sudionika iz tijela javne vlasti i javne uprave, civilnog društva, medija te akademske zajednice. Uvodnim riječima obratili su se predsjednik Hrvatskog sabora Luka Bebić te američki veleposlanik James Foley. I dok je predsjednik Sabora izrazio nezadovoljstvo intenzitetom otvaranja javne vlasti i suradnje s građanima koji su, usprkos donošenju propisa o pristupu informacijama i ostalog normativnog okvira,

¹ Vlada je zaključkom od 21. studenoga 2009. prihvatila Kodeks (NN 140/09), a zatim je Ured za udruge objavio publikaciju Smjernice za primjenu Kodeksa savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata. Njih je prihvatilo Povjerenstvo za praćenje provedbe mjera za suzbijanje korupcije na sjednici održanoj 27. srpnja 2010. kao podlogu za izobrazbu koordinatora za savjetovanje u tijelima državne uprave. Probna edukacija za koordinate za savjetovanje održana je u srpnju 2010., a daljnje edukacije nastavljaju se 2011. u sklopu projekta koji financira Europska komisija. <http://www.uzuvrh.hr/stranica.aspx?pageID=165>

nedovoljni i više formalni nego supstancijalni, veleposlanik Foley pohvalio je napore Hrvatske u izgradnji vladavine prava i reforme upravljanja, uključujući civilno društvo, koje se smatra vitalnim dijelom demokracije i dobrog upravljanja. Skupu se obratio i dr. Igor Vidačak, predstojnik Ureda za udruge, ističući dobar trenutak u kojem se rasprava odvija, s obzirom na vjerojatno zatvaranje pristupnih pregovora te skori ulazak Hrvatske u EU gdje javne konzultacije i općenito suradnja s društvom u pripremi propisa imaju presudnu važnost.

Glavni govornik skupa bila je dr. Carolyn J. Lukensmeyer, osnivačica i predsjednica udruge AmericaSpeaks,² koja je održala izlaganje o izazovima uključivanja građana u oblikovanje javnih politika te predstavila vlastito iskustvo u tom području. Ona ima bogato profesionalno, pa i akademsko iskustvo i u javnom i u privatnom sektoru. Smatra se inovatoricom participativne demokracije, reforme javne uprave i organizacijskog razvoja. AmericaSpeaks osnovana je 1995. s ciljem razvijanja novih demokratskih praksa koje bi trebale ojačati utjecaj građana u procesu odlučivanja, a uključena je i u provedbu strategije otvorene i transparentne vlasti predsjednika Baracka Obame. Institucionalizacija autentične veze između vlasti i građana i njihovih organizacija, a time jačanje demokratičnosti političkog odlučivanja, okosnica je njezina rada. Lukensmeyer je predstavila video o projektu koji pokazuje da se 3.500 građana uključilo u oblikovanje fiskalne politike u 57 američkih gradova, sudjelujući na sastancima i okruglim stolovima na temu oblikovanja fiskalne politike. Ključni problem uključivanja građana, pokazalo se, bilo je razbijanje otpora samih građana i stvaranje uvjerenja da je promjena moguća i da njihovo mišljenje ima utjecaja na donošenje odluka. Jedan od načina slamanja tog otpora građana je predstavljanje različitih opcija i sukobljenih mišljenja o istom problemu. Kao glavna načela efikasnog uključivanja građana istaknula je demografsku različitost, dobro informirano sudjelovanje, olakšavanje razmjene mišljenja i raspravljanja, stvaranje veze s donositeljima odluka, otkrivanje zajedničkih prioriteta, kreiranje jasnih preporuka te kontinuirano održavanje uključivanja građana.

U sklopu posjeta Hrvatskoj Lukensmeyer je dan poslije održala i tečaj za koordinateure za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću koji su imenovani u tijelima državne uprave, osobe za informiranje te druge službenike kojima je kvalitetna komunikacija sa zainteresiranom javnošću dio posla.

² <http://americaspeaks.org/>

Na seminaru je predstavila tematiku razvoja konkretnih vještina organizacije javnih savjetovanja.

*Anamarija Musa**

* Dr. sc. Anamarija Musa, docentica na Katedri za upravnu znanost Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (assistant professor of administrative science at the Faculty of Law, University of Zagreb, e-mail: amusa@pravo.hr)